

55. SIRIS

- **Scientific name:** *Albizia lebbbeck*
- **Common name:** Lebbeck Tree
- **Marathi name:** शिरीष
- **Family:** Mimosaceae

Leaves and Arrangement

- **Type:** Bipinnate
- **Arrangement:** Alternate, stipulate
- **Stipules:** Small, free, lateral, cauducous
- **Rachis:** 7-9 cm long, slender, grooved above, with a gland at its base, glabrous, pulvinate
- **Pinnae:** 2-4 pairs, 5.5-12 cm long, slender, glabrous, opposite, even pinnate
- **Leaflets:** 8-20, opposite, estipellate, even pinnate, petiolule to 1 mm long, a gland in between each leaflets
- **Lamina:** 2.7-5 x 1-2.5 cm, obliquely oblong, base of one half cuneate, other round, apex obtuse, margin entire, glabrous above and slightly pubescent beneath, coriaceous
- **Midrib:** Towards distal margin
- **Lateral Nerves:** 6-8 pairs, pinnate, slender, prominent
- **Intercostae:** Reticulate

Fruit

- **Type:** Pod
- **Shape:** Flat, oblong, compressed, base and apex obtuse, turgid above the seeded region
- **Size:** 20-30 x 4-5 cm
- **Colour:** Straw colored
- **Characteristics:** Seeds 8-12, 6-10 x 5-8 mm, ovate, dull dark brown, flattened
- **Fruiting Period:** December to January

Flowers

- **Colour:** Greenish-white
- **Size:** Subglobose heads, 3.5-3.7 cm long
- **Shape:** Bisexual, solitary or 2-4 together in axillary corymbose racemes
- **Peduncle:** 6-8 cm
- **Bracts:** Linear, cauducous
- **Pedicels:** To 3 mm
- **Calyx Tube:** Funnel-shaped, pubescent, 3-4.5 x 1.5-3 mm, teeth triangular
- **Corolla:** Infundibuliform, 7-10 mm long, greenish, lobes 5, lanceolate, pubescent without
- **Stamens:** Many, filament tube shorter than corolla tube, filaments long exserted, green or pink
- **Anthers:** Very small
- **Ovary:** Subsessile, glabrous
- **Style:** 2.5 cm, filiform
- **Stigma:** Minute
- **Flowering Period:** April to May

Bark Structure

- **Texture:** Rough, deeply fissured, exfoliating in irregular semi brittle scales
- **Colour:** Yellowish-brown; blaze pinkish-yellow

Habitat

- **Height:** Up to 25 meters
- **Distribution:** Throughout India, except Jammu and Kashmir, Himachal Pradesh, Sikkim

Uses

1. **Timber:** Used for producing timber in India and Pakistan
2. **Medicinal:** Bark extracts have anti-inflammatory properties
3. **Forage:** Leaves used as fodder
4. **Environmental Management:** Cultivated as a shade tree
5. **Honey Production:** Produces nectar and pollen, making it a honey tree

Fun Facts

- The pods and seeds produce a rattle-like sound when agitated by the wind, leading to the nickname "woman's tongue tree".
- In Tamil Nadu, the tree is known as "vaagai," meaning "victory," and garlands made from its flowers were worn by ancient kings to celebrate victories.
- The tree is also known as "Shak Shak Tree" in the West Indies and parts of South America due to the sound of the seeds.

CFOR ECOTOURISM

55. SIRIS

- Scientific name: *Albizia lebbbeck*
- Common name: Lebbbeck tree
- Marathi name: शिरीष
- Family: Mimosaceae

पाने आणि त्यांची मांडणी

- प्रकार: द्विपिननेट
- मांडणी: आलटून पालटून, उपपर्ण
- उपपर्ण: लहान, स्वतंत्र, बाजूला, पडणारे
- राचिस: ७-९ सेमी लांब, सडपातळ, वरून खाच असलेले, तळाशी ग्रंथी असलेले, गुळगुळीत, पुविनेट
- पिन्नाए: २-४ जोड्या, ५.५-१२ सेमी लांब, सडपातळ, गुळगुळीत, समोरासमोर, समान पिननेट
- पर्णिका: ८-२०, समोरासमोर, उपपर्णहीन, समान पिननेट, पेटिओल्यूल १ मिमी पर्यंत लांब, प्रत्येक पर्णिकामध्ये एक ग्रंथी
- लॅमिना: २.७-५ x १-२.५ सेमी, तिरकस आयताकृती, एक अर्धा तळ पायासारखा, दुसरा गोल, टोक बोथट, काठ अखंड, वर गुळगुळीत आणि खाली किंचित केसाळ, कातडीसारखा
- मध्य शिरा: दूरस्थ काठावर
- पार्श्व नस: ६-८ जोड्या, पिननेट, सडपातळ, ठळक
- इंटरकोस्टे: जाळीदार

फळाचे वर्णन

- प्रकार: शेंगा
- आकार: चपटे, आयताकृती, संकुचित, तळ आणि टोक बोथट, बियांच्या क्षेत्राच्या वर ताठर
- आकार: २०-३० x ४-५ सेमी
- रंग: गव्हाळ
- वैशिष्ट्ये: बिया ८-१२, ६-१० x ५-८ मिमी, अंडाकृती, मंद गडद तपकिरी, चपटी
- फळांचा कालावधी: डिसेंबर ते जानेवारी

फुलांचे वर्णन

- रंग: हिरवट-पांढरा
- आकार: उपगोलाकार मस्तक, ३.५-३.७ सेमी लांब
- आकार: द्विलिंगी, एकटे किंवा २-४ एकत्र अक्षीय कोरीम्बोज रेसिममध्ये
- पेडुंकल: ६-८ सेमी
- ब्रॅक्ट्स: रेखीय, पडणारे
- पेडिकेल्स: ३ मिमी पर्यंत

- **कॅलिकस ट्यूब:** फनेल-आकाराचे, केसाळ, ३-४.५ x १.५-३ मिमी, दात त्रिकोणी
- **कोरोला:** इन्फुंडिबुलिफॉर्म, ७-१० मिमी लांब, हिरवट, लोब्स ५, भाल्यासारखे, बाहेर केसाळ
- **केसर:** अनेक, तंतू ट्यूब कोरोला ट्यूबपेक्षा लहान, तंतू लांब, हिरव्या किंवा गुलाबी
- **पुंकेसर:** अतिशय लहान
- **अंडाशय:** सबसेसाइल, गुळगुळीत
- **शैली:** २.५ सेमी, फिलिफॉर्म
- **स्तिग्मा:** सूक्ष्म
- **फुलांचा कालावधी:** एप्रिल ते मे

साल रचना

- **पोशाख:** खडबडीत, खोल उभ्या तीरवटलेल्या, अनियमित अर्धवट नाजूक खवल्यांमध्ये सैल होत असलेल्या
- **रंग:** पिवळसर तपकिरी; पसरलेल्या ठिकाणी गुलाबी-पिवळा

निवासस्थान

- **उंची:** २५ मीटरपर्यंत
- **वितरण:** संपूर्ण भारत, जम्मू आणि काश्मीर, हिमाचल प्रदेश, सिक्किम वगळता

उपयोग

1. **लाकूड:** भारत आणि पाकिस्तानमध्ये लाकूड उत्पादनासाठी वापरले जाते
2. **औषधी:** सालीच्या अर्कांमध्ये दाहक-विरोधक गुणधर्म आहेत
3. **चार:** पानांचे पशुखाद्य म्हणून वापर
4. **पर्यावरण व्यवस्थापन:** सावलीच्या झाडाच्या रूपात लागवड केली जाते
5. **मध उत्पादन:** मधाचे झाड बनवण्यासाठी परागकण आणि मकरंद तयार करते

मजेदार तथ्ये

- फळे आणि बिया वाऱ्याने हलवली असता रॅटलसारखा आवाज निर्माण करतात, त्यामुळे त्याला "स्त्रीच्या जिभेचे झाड" असे टोपणनाव मिळाले आहे.
- तामिळनाडूमध्ये हे झाड "वागाई" म्हणून ओळखले जाते, ज्याचा अर्थ "विजय" असा होतो, आणि त्याच्या फुलांनी बनवलेल्या हार प्राचीन राजे विजयी होण्यासाठी घालायचे.
- प. इ. वेस्ट इंडीज आणि दक्षिण अमेरिकेतील काही भागात या झाडाला "शक शक ट्री" म्हणूनही ओळखले जाते.

* Image Credit: India Biodiversity Portal